

JENEVERMUSEUM

Beleidsplan
2024/2027

STUDIO
ROSE

Een doel is een droom met een deadline

(P. Darbo)

Inhoudsopgave	
Woord vooraf	1
Inleiding	1
Een nieuwe missie	3
Gemotiveerd kiezen	3
Ons Jenever DNA	3
Een nieuwe visie	4
Hoe gaan we dit doen?	4
Strategische doelstellingen	5
1. Identiteit vernieuwen	5
2. Bereik vergroten	6
3. Organisatie versterken	6
Operationele doelen	6
1. Identiteit vernieuwen	6
2. Bereik vergroten	6
3. Organisatie versterken	6
Projecten.....	7
Terugblik	7
Stakeholders & doelgroepen	8
Midden in de stad voor alle Schiedammers	9
Collectie activeren	9
Financiële ambities	9
Toelichting Meerjarenbegroting.....	10
Meerjarenbegroting & projectbegroting	12
Rekenmethode	13
Eigen inkomsten.....	13
Resultaat.....	13
Aan de slag	14

Jeneverfestival 2022 (foto Siliquini)

Woord vooraf

Museummolen De Walvisch aan de Westvest, het Jenevermuseum aan de Lange Haven en het Depot aan de Buitenhavenweg vormen samen één geheel in het Nationaal Jenevermuseum Schiedam. In dit beleidsplan spreken we dan ook van *het museum* en daarmee bedoelen we alle onderdelen en de mensen die er werken.

Inleiding

Met trots en enthousiasme presenteren wij het nieuwe beleidsplan voor het Nationaal Jenevermuseum Schiedam voor de periode 2024-2027. Dit plan markeert een keerpunt in de geschiedenis van ons museum, waarin we vastberaden zijn om ons culturele erfgoed te verrijken en ons te richten op een toekomst vol mogelijkheden en diversiteit.

Al eeuwenlang speelt jenever een centrale rol in de cultuur en tradities van onze stad en ons land. Het Jenevermuseum heeft zich altijd ingezet om dit culturele erfgoed te bewaren, te delen en te vieren. In dit nieuwe beleidsplan omarmen we echter een bredere visie, waarbij we niet alleen onze geliefde jenever koesteren, maar ook andere gedistilleerde dranken verwelkomen.

In de komende periode willen we ons beleid versterken en vernieuwen om onze vernieuwde missie op effectievere, inclusievere en impactvollere manieren te vervullen. We baseren ons op drie pijlers die de kern van onze vernieuwde koers vormen: het

STICHTING NATIONAAL JENEVERMUSEUM SCHIEDAM

Lange Haven 74, 3111CH Schiedam | 010-2469676 | info@jenevermuseum.nl

herontdekken, vastleggen en versterken van onze identiteit, het verdiepen en verstevigen van onze organisatie, het vergroten en verbreden van het publieksbereik.

Ten eerste richten we ons op het herontdekken, vastleggen en versterken van onze identiteit. Terwijl we ons erfgoed van moutwijn en jenever blijven eren, verwelkomen we nu met open armen een gevarieerde wereld van gedistilleerde dranken. Ons museum zal dienen als een podium waar bezoekers kunnen verkennen, leren en waarderen hoe diverse distillaten, met bijzondere nadruk op jenever, worden gemaakt en deel uitmaken van culturen wereldwijd.

Ten tweede zetten we ons in om onze organisatie te verdiepen en te verstevigen. Dit omvat het investeren in de professionele ontwikkeling van ons team, het geschikt maken van onze faciliteiten en het versterken van samenwerkingen met andere culturele instellingen en de drankenindustrie. We willen een veerkrachtige en innovatieve organisatie zijn, in staat om zich aan te passen aan veranderende behoeften en trends, en tegelijkertijd trouw te blijven aan onze missie van het bewaren en delen van cultureel erfgoed.

Ten slotte willen we ons publieksbereik vergroten en verbreden. We geloven dat de verhalen van gedistilleerde dranken en het bijbehorende erfgoed relevant zijn voor mensen van alle leeftijden, achtergronden en interesses. Daarom zullen we aantrekkelijke en toegankelijke tentoonstellingen ontwikkelen die zowel de doorgewinterde liefhebbers als nieuwkomers aanspreken. Via educatieve programma's, interactieve ervaringen en digitale initiatieven willen we een diverse en inclusieve gemeenschap van bezoekers opbouwen, die met elkaar in dialoog kunnen gaan en van elkaar kunnen leren.

Dit vernieuwde beleidsplan is het resultaat van nauwe samenwerking tussen het museumteam, onze partners en stakeholders. Samen geloven we dat de komende jaren een tijdperk van groei, vernieuwing en impact zullen inluiden voor het Nationaal Jenevermuseum Schiedam. We zijn vastbesloten om onze bezoekers te blijven inspireren, onze stad te verrijken en bij te dragen aan een bredere waardering voor gedistilleerde dranken als waardevol cultureel erfgoed.

Dit plan is nog maar het begin. Het laat zien wat we gaan zijn en biedt houvast voor de koers. Hoe we daar komen komt tot uiting in jaarplannen en projectplannen, dat zijn de interne instrumenten waarmee we ons aan het werk zetten. Daar rekenen we onszelf mee af.

Namens het bestuur en het team van het Nationaal Jenevermuseum Schiedam een hartelijk dank aan iedereen die heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van dit nieuwe beleidsplan. Samen kijken we uit naar een periode vol uitdagingen, kansen en gedeelde successen.

Proost op een veelzijdige en sterke toekomst!

Een nieuwe missie

De missie geeft de organisatie richting en een doel om naartoe te werken. We kiezen voor een duidelijke wijziging in onze doelstelling. Onze focus zal zich verbreden van uitsluitend moutwijn en jenever naar gedistilleerd in de breedste zin. We hebben gekozen voor een korte en duidelijke missie zodat dat iedereen begrijpt waar we naar streven.

Missie: Het Nationaal Jenevermuseum Schiedam is het toonaangevende museum over het ambacht van distilleren, het Nederlands gedistilleerd in het algemeen en jenever in het bijzonder.

Gemotiveerd kiezen

De keuze om onze horizon te verbreden van jenever naar gedistilleerd in bredere zin was in eerste instantie gemotiveerd door de ontwikkeling die de sector meemaakt. De wereld van gedistilleerd is meer en meer een mondiale markt waarbij producenten en consumenten uit alle windstreken elkaar weten te vinden. Dit gebeurt niet alleen bij de grote producenten maar strekt zich ook uit naar de kleine en ambachtelijke distillateurs. Zo zien wij op het Jeneverfestival naast jenever tegenwoordig ook rum, whisky, grappa, gin, fruitdistillaten, likeuren, alcoholvrij en zelfs een turbowhisky van Nederlandse bodem. Daarnaast hebben we een in New York woonachtige ler die moutwijnjenever over de gehele wereld aan de man brengt en zien we jongeren met Molukse roots starten met het produceren van jonge jenever. Op deze manier komt de gedistilleerd wereld naar Nederland en gaat het Nederlands gedistilleerd de wereld over.

Buiten deze moderne ontwikkelingen zijn er ook argumenten uit historisch en collectie perspectief voor onze keuze. Waar de stad Schiedam bekend om is, is jenever. Maar waar de stad eigenlijk écht in uitblonk was het produceren, het distilleren van moutwijn. Deze *basisalcohol* was niet alleen grondstof voor de welbekende jenever, maar ook voor vele likeuren en andere dranken. Deze kant van de geschiedenis van het gedistilleerd en de stad zijn nu onderbelicht. Dit terwijl Nederland grote likeurenproducenten heeft voortgebracht zoals Bols en De Kuyper. Ook zij gebruikten in hun begintijd moutwijn als grondstof. Onze collectie bewijst de grootsheid en impact van deze tak van gedistilleerd. Dit deel van de collectie was tot op heden niet goed bruikbaar maar krijgt met de nieuwe missie een nieuw leven in ons museum.

Ons Jenever DNA

De verhalen die we willen vertellen over het gedistilleerd willen we blijven doen aan de hand van de jenever. We vergeten de jenever dus niet, integendeel, we plaatsen jenever in de juiste context en laten zien hoeveel invloed deze nationale drank heeft in de geschiedenis van het gedistilleerd. Op deze manier behoudt jenever zijn belangrijke plaats in ons museum en geven we moutwijn, als gemeenschappelijke basis van al het gedistilleerd, de rol van verbinder tussen alle productcategorieën.

STICHTING NATIONAAL JENEVERMUSEUM SCHIEDAM

Lange Haven 74, 3111CH Schiedam | 010-2469676 | info@jenevermuseum.nl

Branderij De Gekroonde Brandersketel is het hart van het museum en de aanjager van onze activiteiten. Van daaruit bieden we de bezoeker verhalen, context en beleving.

In onze branderij stoken we in eerste instantie Moutwijn om er vervolgens hoogwaardige jenever van te maken. Het ambachtelijk proces van moutwijn maken, het vakmanschap is dan ook het Immaterieel *Levend Erfgoed* dat wij in stand houden en wat wij aan onze bezoekers en aan nieuwe generaties distillateurs overbrengen. Het stoken van moutwijn is opgenomen in de *catalogus immaterieel erfgoed* en het behoud daarvan is een van onze statutaire doelstellingen.

Een nieuwe visie

De visie op onze organisatie geeft aan hoe wij ons als Nationaal Jenevermuseum Schiedam in optima forma zien. Het bevat een aantal kernwaarden en geeft ook weer wat onze scope en ambitie is. Bij de nieuwe missie hoort een nieuwe visie wat zorgt voor nieuw elan in onze organisatie. De visie is, nog meer dan de missie, iets wat iedereen in de organisatie moet onderschrijven en herkennen. Er is een korte en duidelijk herkenbare visie geformuleerd die iedereen in onze organisatie begrijpt en kan uitdragen. Daarnaast is het voor mensen buiten de organisatie duidelijk waar onze organisatie voor staat.

Visie: Het Nationaal Jenevermuseum Schiedam draagt met trots en passie het verleden, heden en toekomst van het Nederlands gedistilleerd uit over de hele wereld.

We zijn de plaats waar *alles* samenkomt rond gedistilleerd:

kennis, netwerk, beleving van het levend erfgoed van distilleren en vooral moutwijnjenever maken. Het museum is platform en kenniscentrum.

We zijn de plaats waar *iedereen* samenkomt rond gedistilleerd:

beginnende distillateurs halen kennis, ervaring en netwerken; voor gevestigde distillateurs zijn we een toonkamer voor hun erfgoed. Bezoekers bieden we verhalen op maat en beleving. Educatieve groepen krijgen verschillend invalshoeken op geschiedenis en heden.

Hoe gaan we dit doen?

Een aantal punten in de visie zijn al sterk verankerd in onze organisatie. Zo hebben we bevlogen molenaars en stokers die vol trots en passie vertellen over de ambachten die zij in leven houden. Dat in leven houden, zo zien wij het trouwens niet. Wij zien het als het beleven en uitdragen van deze ambachten, in volle overtuiging dat ze nooit zullen verdwijnen. Deze trots delen alle medewerkers binnen de organisatie. Wij weten waar we voor staan en zijn trots op de bijzondere, eeuwenoude ambachten die in het museum te ontdekken zijn.

In de visie spreken we duidelijk over gedistilleerd en het verleden, heden en de toekomst. Het gedistilleerd is onlosmakelijk verbonden met de stad Schiedam en de jenever. Daarnaast wil het museum aanjager van innovatie en kennisdeling binnen de gedistilleerd sector blijven. Uiteindelijk willen met ons museum een wereldwijd instituut

STICHTING NATIONAAL JENEVERMUSEUM SCHIEDAM

Lange Haven 74, 3111CH Schiedam | 010-2469676 | info@jenevermuseum.nl

op het gebied van gedistilleerd worden met daarnaast een belangrijk platform voor het ambacht van distilleren en de industrie die daarbij hoort.

Als laatste, belangrijke, invalshoek het mondiale karakter. We zien steeds meer interesse van mensen met verschillende culturele achtergronden in de stad Schiedam en haar gedistilleerd historie. De waardering van internationale bezoekers voor onze ambachten is en fantastische manier om deze in stand te houden. Daarnaast spreken we een brede culturele groep aan in molen De Walvisch die niet direct een bezoek aan het Jenevermuseum overweegt. Op deze wijze zijn wij een organisatie waar iedereen welkom is en iedereen zich tot aangetrokken kan voelen.

Affiche jaren 1950 (collectie jenevermuseum/GBK)

Strategische doelstellingen

Gebaseerd op onze Visie & Missie stellen we diverse strategische doelstellingen op, waarin we schetsen wat we tegen 2027 hebben verwezenlijkt. Deze doelen zijn gericht op Identiteit, Bereik en Organisatie:

1. Identiteit vernieuwen

In 2027 heeft het Nationaal Jenevermuseum Schiedam een uitgesproken en krachtige

STICHTING NATIONAAL JENEVERMUSEUM SCHIEDAM

Lange Haven 74, 3111CH Schiedam | 010-2469676 | info@jenevermuseum.nl

identiteit. Deze identiteit vormt de kern van een uniek en museum, vergroot de betrokkenheid van bezoekers, partners en andere stakeholders, en versterkt de positie als vooraanstaand instituut binnen het domein van Nederlands gedistilleerd, zowel historisch als hedendaags.

2. Bereik vergroten

Het bereik van het Nationaal Jenevermuseum Schiedam is aanzienlijk vergroot in 2027. We trekken niet alleen een substantieel hoger aantal bezoekers aan, maar betrekken tevens stakeholders en andere relaties intensiever bij de rijke historie van gedistilleerd, jenever en het culturele erfgoed van Schiedam.

3. Organisatie versterken

In 2027 heeft het Nationaal Jenevermuseum Schiedam een aanzienlijke transformatie ondergaan op organisatorisch vlak. Deze transformatie gaat hand in hand met duurzame groei, doeltreffend beheer van bedrijfsprocessen en financiële stabiliteit.

Een onderdeel van de vraagstellingen rond onze identiteit is museummolen De Walvisch. De plaats van de molen binnen de identiteit van het museum is niet duidelijk. In De Walvisch start het narratief Van Korrel tot Borrel als onderdeel van het museum. Met verhaallijnen, inrichting en educatief aanbod kunnen we dit beter integreren in het museumbezoek, maar de molen heeft ook een eigen identiteit en aantrekkingskracht. Daar zit een spanningsveld dat we gaan aanpakken en oplossen.

Operationele doelen

De daadwerkelijke invulling van deze drie Strategische doelen komt dan snel aan de orde. Een volgende laag bestaat dan ook uit Operationele doelen en taakstellingen. Daarmee kom je feitelijk tot de kern van hoe we de strategische doelen gaan bereiken:

1. Identiteit vernieuwen

- Identiteit en positionering vaststellen, uitdragen en borgen
- Waarde immaterieel erfgoed als kernverhaal vastleggen.
- Een unieke merkidentiteit (USP) vaststellen.
- Depot, Jenevermuseum en Molen de Walvisch krijgen één gezamenlijk verhaal.
- Positioneren als platform voor de gedistilleerd industrie.
- Overkoepelende naam van de organisatie opnieuw bepalen.

2. Bereik vergroten

- Meetbaarheid activiteiten verhogen
- Marketing professionaliseren
- Educatieve en interactieve tentoonstellingen ontwikkelen
- Evenementen organiseren voor diverse doelgroepen
- Toegankelijkheid en inclusiviteit verbeteren
- Relaties met stakeholders versterken

3. Organisatie versterken

- Financiële stabiliteit waarborgen

STICHTING NATIONAAL JENEVERMUSEUM SCHIEDAM

Lange Haven 74, 3111CH Schiedam | 010-2469676 | info@jenevermuseum.nl

- Professionalisering bestuur, medewerkers en vrijwilligers
- Samenwerkingen met stakeholders uitbreiden
- Innovatie en aanpassingsvermogen stimuleren
- Duurzaamheid en maatschappelijke betrokkenheid implementeren
- Collectie activeren

Gebouwd erfgoed en duurzaamheid gaan heel goed samen. Het museum kan onafhankelijker worden van fossiele brandstoffen en zelfstandig energie opwekken. Dat kan met zonnepanelen, terugkoppelen van warmte en goede isolatie. Het opslaan en hergebruik van regenwater past hier ook bij.

Of ons immaterieel erfgoed ook verduurzaamd kan worden wordt een bijzondere opgave. We stoken op ambachtelijke en traditioneel wijze moutwijn en daarvoor gebruiken we kolen. Het vuur onder de ketels geeft een bijzondere ervaring en doet recht aan de historische praktijk en beleving. Nog los van technische mogelijkheden raakt dit vraagstuk aan de aard en het wezen van immaterieel erfgoed en vraagt om een brede discussie.

Projecten

De laag die hier weer op volgt is die met Actiepunten & Projecten. Deze worden vervat in de jaarplannen. Daarin bepalen we per operationeel doel welke projecten opgestart gaan worden, wat de doorlooptijd is en wat de succesfactoren en deliverables zijn.

Planning en meetbaarheid zijn zeer belangrijke factoren voor succes. Bij de uitvoering van projecten zullen we dan ook ondersteund worden door *technieken*: training van onze medewerkers en *techniek*: digitale projectadministratie. Ook extern advies en begeleiding worden regelmatig ingezet bij projecten.

Een project waar we veel van verwachten en hard aan werken zijn de Verhaallijnen. Bezoekers krijgen verschillende verhalen aangeboden waarmee zij hun bezoek kunnen verdiepen. Men kan een eigen interesse kiezen of zich laten verrassen. Deze verhalen worden verteld op de eigen mobiele telefoon van de bezoeker, gratis wifi is natuurlijk vanzelfsprekend.

De verhalen kunnen de meest uiteenlopende onderwerpen hebben. Van beroepen zoals zakkendrager, kuiper of brandersknecht tot thema's als het contrast tussen arm en rijk maar ook design in de jeneverindustrie. Ook wordt het mogelijk dat distillateurs hun eigen verhaal voor het voetlicht brengen, hetgeen een verdienmodel kan worden voor het museum. De verhalen worden ondersteund door audio, video en voorwerpen uit de collectie, die zowel op zaal als digitaal zichtbaar worden. Met de Verhaallijnen activeren we ook delen van de collectie die doorgaans niet uit het depot komen. We spelen in op de individualisering van het museumbezoek en maken ons weer een stukje toekomstbestendiger.

Terugblik

Onze Missie & Visie werden voor het laatst vastgesteld in aanloop naar de herinrichting van 2019 in het document *Zinneprikkel*.

Missie 2019

Het Nationaal Jenevermuseum Schiedam, gevestigd in Jeneverstad Schiedam, biedt bezoekers aan het Jenevermuseum Schiedam, Museumbranderij De Gekroonde

STICHTING NATIONAAL JENEVERMUSEUM SCHIEDAM

Lange Haven 74, 3111CH Schiedam | 010-2469676 | info@jenevermuseum.nl

Brandersketel en Museummolen De Nieuwe Palmboom een beeld van de ontwikkeling en maatschappelijke en economische betekenis van de Nederlandse jenever als uniek product. Het beheert, behoudt en ontsluit collecties en documenteert en deelt de achterliggende kennis en verhalen die beide de basis vormen van publiekspresentaties en manifestaties op locatie en internet.

Visie 2019

Met de unieke historische Schiedamse locaties en het verzamelde materiële en immateriële erfgoed als inzet, streeft het Nationaal Jenevermuseum Schiedam de komende jaren naar profilering als gespecialiseerd nationaal museaal instituut met een navenant publieksbereik. Het wil daarmee bijdragen aan het imago van jenever en aan het imago en de cultuur-toeristische versterking van de stad Schiedam. Voor de jeneverbranche wil het centrum een aantrekkelijk en effectief platform zijn voor publiekscommunicatie en -informatie. Het streeft naar een hoge participatiegraad, in het bijzonder van bewoners van de stad Schiedam en alle Nederlandse jeneverproducenten. Het Nationaal Jenevermuseum Schiedam wil dit bereiken door:

- een nieuw overkoepelend museumconcept;*
- professionalisering, herpositionering en herinrichting van de verschillende locaties;*
- het aangaan van (her)nieuw(d)e samenwerking en partnerships met partijen met wederkerige belangen binnen maar ook buiten Schiedam.*

Het museum ging destijds een complete restauratie en herinrichting tegemoet en de visie en missie laten zien waar het museum toen stond. Feitelijk zijn deze missie en visie tot 2024 geldend geweest. De missie benadrukte sterk het aspect Nederlandse *jenever*. In deze Visie ligt het streven een gespecialiseerd *jenevermuseum* te zijn.

Het *nieuwe museumconcept* en de *herinrichting* waar Zinneprikkelers over schrijft, zijn inderdaad tot stand gekomen. *Professionalisering, herpositionering* en *samenwerkingen* hebben daarentegen veel te lijden gehad onder de pandemie. Deze aspecten zijn niet goed uit de verf gekomen en worden dan ook onderdeel van onze nieuwe strategische doelen.

Stakeholders & doelgroepen

We hebben bij het opstellen van het beleidsplan geïnventariseerd wie gekeken naar wie onze stakeholders zijn. het nader bepalen en het benaderen en binden van deze groep is ene operationeel doel in de komende beleidsperiode. Op dit moment zijn dat in ieder geval:

- Beginnende en gevestigde distillateurs in binnen- en buitenland,
- Cultuurfondsen, donateurs en sponsors,
- Schiedam als stad en gemeente die gedistilleerd actief uitdraagt en -heel belangrijk-
- Onze eigen medewerkers, vrijwilligers, besturen en de vriendenvereniging.

Het identificeren en definiëren van onze diverse *doelgroepen* vormt een cruciaal onderdeel van ons strategisch doel om ons publieksbereik te vergroten. Door deze diverse doelgroepen te identificeren kunnen we op maat gemaakte programma's en activiteiten ontwikkelen die aansluiten bij hun verwachtingen en wensen.

We gaan dus onderzoeken of er een kloof is tussen ons aanbod en de interessegebieden van deze doelgroepen. Als die er is, gaan we een brug slaan, zodat ons museum een plek wordt die inspirerend en waardevol is voor een breed scala aan bezoekers.

STICHTING NATIONAAL JENEVERMUSEUM SCHIEDAM

Lange Haven 74, 3111CH Schiedam | 010-2469676 | info@jenevermuseum.nl

Midden in de stad voor alle Schiedammers

Binnen Schiedam fungeert het Nationaal Jenevermuseum als een belangrijke pijler die de rijke geschiedenis van Schiedam als centrum van Nederlands gedistilleerd belicht. Ons museum zet zich vastberaden in om hierin een centrale rol te spelen. We organiseren en nemen deel aan culturele evenementen, die gerelateerd zijn aan zowel de jenevercultuur het Nederlands gedistilleerd in brede zin. Deze evenementen trekken niet alleen veel mensen uit stad en regio maar dragen ook bij aan leefbaarheid en aantrekkelijkheid van Schiedam. Ook waar Schiedam zich manifesteert als Dutch Distillers District en in aanloop naar het 750-jarig bestaan van de stad zal het museum duidelijk zichtbaar zijn en zelfstandig bezoekers trekken naar onze mooie stad en specifiek naar het Museumkwartier.

Met een nieuw doelgroepenbeleid zal het museum aantrekkelijk worden voor vele Schiedammers die wij graag laten kennismaken met de geschiedenis van de stad, van jenever en met Nederlands gedistilleerd. Ook Schiedammers die je niet vaak in de historische binnenstad ziet. We bieden educatieve programma's, tentoonstellingen en beleving die bijdragen aan het begrip en de waardering van het gebouwde en immaterieel erfgoed dat onze stad zo groot gemaakt heeft..

Schiedam heeft een sterke culturele sector die bijzondere prestaties levert en zichtbaar is. Met de sector en partners als Molenstichting, Fluisterboot, Centrummanagement, Historische Vereniging en Schiedam Partners maken we een levendige verbinding tussen het verleden en het heden.

Collectie activeren

In het najaar van 2023 hopen we aan een herziening van het collectiebeleid te kunnen beginnen. Ons Collectieplan zal uiteen gaan zetten wat we gaan verzamelen, hoe we het bewaren en wat we gaan doen om te collectie te ontsluiten.

Onze collectie wil laten zien wat er gisteren maar ook wat er vandaag gebeurt. Nieuw erfgoed van nieuwe distillateurs is voor ons even belangrijk als wat wij vanuit de geschiedenis hebben meegenomen. Objecten in de vaste opstelling zullen dan ook vaker gaan wisselen.

Een heldere indeling in deelcollecties helpt niet alleen prioriteiten te stellen bij registratie maar dient ook om deze voor specifieke groepen interessant en relevant te maken. We gaan echt de markt op met onze collecties. De collecties ondersteunen ook onze Verhaallijnen waarmee we bezoekers en stakeholders verdieping op maat gaan bieden. De bewaarcondities in ons depot zijn afdoende maar de ruimte in ons depot is niet onbeperkt. We gaan dus ook kritisch kijken naar wat we in huis hebben en wat er eventueel niet perse thuishoort.

Financiële ambities

De ambities die we uiteenzetten in de Missie & Visie en in de Operationele doelen zijn aanzienlijk. Om daadwerkelijk hét museum voor Nederlands gedistilleerd te worden, om onze identiteit en organisatie te versterken en om ons bereik te vergroten zullen we

STICHTING NATIONAAL JENEVERMUSEUM SCHIEDAM

Lange Haven 74, 3111CH Schiedam | 010-2469676 | info@jenevermuseum.nl

kosten moeten maken en die moeten wel gedekt zijn. Op dit moment zijn onze financiën gezond, maar uiteindelijk best mager. We beschikken nauwelijks over reserves en de mogelijkheden tot het verhogen van het Eigen Inkomen worden begrensd door de omvang en de inrichting van de organisatie.

In de vier jaren die voor ons liggen voeren we tal van projecten uit. Soms zullen die voorgefinancierd moeten worden, voor andere kan extra geworven worden. met een sterke identiteit, een groot bereik en een stevige organisatie moeten we echter wel in staat zijn het eigen Inkomen een forse impuls te geven. Het museum verdient het om ook financieel te floreren.

De investeringen die we doen en de maatregelen die we nemen zullen leiden tot verhoging van onze inkomsten. De percentages zijn, gezien de aantallen en bedragen die ze vertegenwoordigen, reëel en haalbaar. We zetten jaar op jaar in op

- Stijging 8 % bezoekersaantallen
- Stijging 10% verkoop buiten entreegelden
- Stijging 10% verkoop slijterij
- Stijging 10% zakelijke dienstverlening
- Verdubbeling donaties particulieren
- Verhoging giften bedrijven en fondsen
- Positief resultaat evenementen

Onze omzet zal hierdoor sterk vergroot worden waardoor wij kostenstijgingen en beleidsuitgaven kunnen opvangen en investeringen kunnen doen.

Toelichting Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting is als volgt weergegeven:

STICHTING NATIONAAL JENEVERMUSEUM SCHIEDAM

Lange Haven 74, 3111CH Schiedam | 010-2469676 | info@jenevermuseum.nl

Meerjarenbegroting	2024-2027		Jenevermuseum Schiedam		
BATEN	2024	2025	2026	2027	<i>begroting 2023</i>
A. inkomsten					
Publieksinkomsten	139.400	150.600	162.600	175.700	140.381
Inkomsten SL en BR	151.300	166.400	183.000	201.400	153.750
Bijdragen uit private middelen	57.467	60.341	63.358	66.526	58.000
Verkoop horeca/winkel	71.900	77.600	83.800	90.500	69.350
Overige inkomsten	54000	57200	60700	64500	57.500
Totaal inkomsten	474.067	512.141	553.458	598.626	478.981
B. publieke subsidies					
Subsidie gemeente Schiedam 2023 = incl. eenmalige energiesubsidie	612.123	631.099	650.663	670.834	594.427
Overige subsidies (JF gem. Schiedam)	30.000	30.930	31.889	32.877	-
Totaal publieke subsidies	642.123	662.029	682.552	703.711	594.427
Totaal baten (A+B)	1.116.191	1.174.170	1.236.010	1.302.337	1.073.408
Verschil basissubsidie 3,1% tov 8% index	<i>850</i>	<i>61.414</i>	<i>97.251</i>	<i>136.913</i>	
	24,285714				
LASTEN	2024	2025	2026	2027	<i>begroting 2023</i>
Personeel vast	597.200	623.400	666.700	692.000	600.438
Personeel inhuur					
Huisvesting	180.700	176.200	183.600	191.400	187.150
Organisatiekosten	68.700	73.900	79.600	85.600	72.200
Beleidsvoornemen 2024-2027	54.200	47.700	20.200	13.700	-
Activiteiten/programming	116.800	125.900	135.800	146.400	114.950
Publiciteit	8.300	9.000	9.700	10.500	7.250
Inkoop/kosten horeca/winkel	126.600	134.700	143.400	152.800	109.550
Totaal lasten	1.152.500	1.190.800	1.239.000	1.292.400	1.091.538
Totalen	2024	2025	2026	2027	<i>begroting 2023</i>
Saldo baten en lasten	-36.309	-16.630	-2.990	9.937	-18.130
<i>Saldo bijzondere baten en lasten</i>					
TOTAAL	-36.309	-16.630	-2.990	9.937	-18.130

We constateren dat de bezoekersaantallen niet 'vanzelf' aantrekken post-corona. Voor de Pandemie bezochten iets meer dan 30.000 bezoekers het museum, in 2022 waren dat er weer iets meer dan 30.000. De vooruitzichten voor 2023 laten eenzelfde aantal

STICHTING NATIONAAL JENEVERMUSEUM SCHIEDAM

Lange Haven 74, 3111CH Schiedam | 010-2469676 | info@jenevermuseum.nl

zien. Met het huidige aanbod hebben we wellicht een grens bereikt. Reden te meer om ons publieksbereik te vergroten zodat we in de komende jaren significant meer bezoekers kunnen gaan verwelkomen.

In de museumbranche is het gebruikelijk dat de basisbehoeften, het openhouden van het museum, veelal gedekt worden door overheidssubsidie, in ons geval de Begrotingssubsidie vanuit de gemeente Schiedam. Voor tentoonstellingen, evenementen en projecten moet je zelf middelen genereren en van buiten betrekken door fondsenwerving, sponsoring en donaties. Het museum heeft sinds jaar en dag een percentage van boven 40% Eigen Inkomsten dat de landelijke norm van 17% ruim overstijgt.

Hierbij spelen twee taaie problemen. Ten eerste redden we het financieel, omdat we op een aantal taken onderbesteden. Zo hebben we geen conservator, geven we op belangrijke posten zoals Marketing te weinig uit en kenmerkt ons personeelsbestand zich vooral door krapte. De grote intrinsieke motivatie bij onze medewerkers wordt wel tot het uiterste opgerekt.

Daarnaast zien we de aankomende jaren de gemeentelijke subsidie *de facto* krimpen. De prioriteiten binnen de gemeente zijn zodanig dat de gehele culturele sector in Schiedam wordt geconfronteerd met een indexering op de subsidie die geen pas houdt met inflatie, loonkostenontwikkelingen en overige kostenstijgingen.

De begroting zal dan ook een verschil tonen tussen wat we aan basissubsidie eigenlijk nodig hebben en wat we daadwerkelijk zullen ontvangen.¹

Meerjarenbegroting & projectbegrotingen

Het museum heeft de potentie om nieuwe en bestaande verdienmodellen beter te benutten. Daarmee moeten in de eerste plaats kostenstijgingen opgevangen worden maar we willen ook investeringscapaciteit kweken. Externe fondsenwerving voor de veelheid aan projecten kan alleen succesvol zijn als we ook zelf een aanzienlijke duit in het zakje kunnen doen.

We hebben geld nodig om geld te gaan verdienen en daarom voeren we projecten ook in de gehele loop van de beleidsperiode uit. Ervaring met meerjarige projecten ligt al een tijdje in het verleden. Die ervaring moeten we weer gaan opdoen in 2024 – 2027.

De strategische en operationele doelen leiden naar een lijst aan projecten en activiteiten die 2024 – 2027 zullen gaan kenmerken. Omwille van leesbaarheid maar vooral uit interne sturingsbehoefte staan deze met een eigen sub totaal weergegeven op de meerjarenbegroting. Andere projecten krijgen een eigen projectbegroting en staan dus niet in de meerjarenbegroting. Voorbeelden hiervan zijn de herinrichting van de Proefbar en Duurzaamheidsmaatregelen. Deze zouden een vertekend beeld geven van het resultaat op een reguliere begroting.

---

¹ We laten hiermee de impact zien van toekenning o.b.v. 3,1% indexering t.o.v. een kostenstijging van 8% Deze regel telt niet door in de begroting.

STICHTING NATIONAAL JENEVERMUSEUM SCHIEDAM

Lange Haven 74, 3111CH Schiedam | 010-2469676 | info@jenevermuseum.nl

Het toepassen van zonnepanelen op het museum is zo'n project. Omdat wij vooral overdag stroom gebruiken liggen zonnepanelen erg voor de hand. Een besparing van 30% is goed mogelijk.

Deze zijn echter onderdeel van een groter duurzaamheidsproject waarvan advisering en planvorming in een bepaald jaar begint. Die kosten moeten voorgefinancierd worden. Een vergunningsaanvraag omvat vele onderdelen en heeft een ruime doorlooptijd. Subsidiemogelijkheden zijn aanwezig maar vergen ook ruime voorbereiding en kennen ook een flinke doorlooptijd. Bovendien moet je 65% zelf bijpassen. Offertes moeten bijgesteld alvorens planning tot stand kan komen. Wanneer de panelen eenmaal liggen besparen we aanzienlijk op energie uitgaven maar de terugverdientijd moet over vele jaren uitgesmeerd worden.

Ook hier hebben we geld nodig om geld te gaan verdienen.

Rekenmethode

De meerjarenbegroting geeft een beeld van vier jaren; 2024 tot en met 2027. De jaarplannen en begroting over bijvoorbeeld 2026 zijn echter nog niet volledig uitgewerkt. In de Meerjarenbegroting kunnen we de groei in uitgaven redelijk voorzien.

Bij de loonkosten zien we in 2024 een nieuwe CAO verschijnen die in zekere mate voorspelbaar is. Op jaarbasis is 4% loonstijging begroot. Daarbij komt vanaf 2025 een deeltijd conservator in dienst hetgeen ook zijn weerslag zal hebben die deels opgevangen worden door natuurlijk verloop. Voor andere begrotingsposten hanteren we stijgingspercentages van 5% en 8%. Die zijn weliswaar hoger dan de langjarige inflatiescenario's van het CPB, maar gezien de ontwikkelingen van de afgelopen jaren moeten we hier een slag om de arm houden.

Groei van Inkomsten is wat we met het beleid beogen en ook voorzien. Groei zal afhankelijk zijn van ons succes in onze verdienmodellen en het succes van het werven van externe middelen. Onze ambities voorzien stijgingen tussen 8% en 10% op verschillende domeinen. Deze vertegenwoordigen wat ons betreft reële bedragen die we met het nieuwe beleid waar zullen kunnen maken.

Eigen inkomsten

Meetbaarheid is van groot belang en ook een van de doelstellingen. De strategische doelen zijn ambitieus en daar horen dan ook cijfers en percentages bij. We willen duidelijk groei bewerkstellingen om de ambities te verwezenlijken. Deze groei in *Eigen Inkomsten* zetten we in om te kunnen investeren en onze projecten te financieren, om kostenstijgingen op te vangen en uiteindelijk ook om reserveringen op te bouwen. De groei is cumulatief maar zal wel van jaar tot jaar kunnen verschillen omdat we niet alles in het eerste jaar gereed hoeven te hebben. Daarmee stijgen de Eigen Inkomsten naar 45% over de komende vier jaren.

Resultaat

De eerste jaren zullen we moeten investeren zonder dat daar al direct een stijging van de inkomsten tegenover staat. De Meerjarenbegroting voorziet dan ook een afvlakkend

STICHTING NATIONAAL JENEVERMUSEUM SCHIEDAM

Lange Haven 74, 3111CH Schiedam | 010-2469676 | info@jenevermuseum.nl

negatief resultaat in de eerste jaren, met in het derde jaar nog een klein negatief. De kans dat we al break even spelen is aanzienlijk. Het negatief resultaat wordt gedekt uit de liquiditeitenreserves, die hiervoor afdoende is. Vanaf het laatste jaar van de beleidsperiode boeken we positief resultaat.

Aan de slag

Met het vaststellen van dit beleidsplan staan we pas aan het begin van een ongetwijfeld enerverende periode. Dat er veel werk is, is duidelijk, maar we hebben vertrouwen in ons eigen kunnen en dat van onze stakeholders.

Branderij De Gekroonde Brandersketel, Foto Ezra Böhm

We hebben een Missie & Visie waar we aan vast kunnen houden, die richting geeft.
We hebben duidelijke doelen waar we concreet mee aan het werk gaan.
We hebben stakeholders met wie we gezamenlijk de toekomst in gaan.
We hebben een veelheid aan verhalen, gesteund door een indrukwekkende collectie.
We hebben levend erfgoed om trots uit te dragen en te laten beleven.
Proost op een veelzijdige en sterke toekomst!

bijlage:

- Swot-analyse & confrontatiematrix
- Projecten behorend bij operationele doelen